

עפ 71675-08-24 - לואי סרחאן נ' מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 71675-08-24

כבוד השופטת דפנה ברק-ארז
כבוד השופטת יעל וילנר
כבוד השופט אלכס שטיין

לואי סרחאן

המערער:
נגד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי נוף
הגליל-נצרת (השופט ג' אזולאי) בת"פ
4266-07-22 אשר ניתן ביום 16.5.2024
(הכרעת הדין) וביום 27.6.2024 (גזר הדין)
כ"ו בניסן התשפ"ה (24 באפריל 2025)

עו"ד שני פוגודה

תאריך ישיבה:
בשם המערער:
בשם המשיבה:

פסק-דין

השופט אלכס שטיין:

הערעור

1. לפנינו ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי נוף הגליל-נצרת (השופט ג' אזולאי) בת"פ 4266-07-22 אשר ניתן ביום 16.5.2024 (הכרעת הדין) וביום 27.6.2024 (גזר הדין).

2. פסק דין זה ניתן אחרי שמיעת ראיות. בגדרו, הורשע המערער בעבירות הבאות: סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה, עבירה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: עבירת הסיכון וחוק העונשין או החוק, בהתאמה); גרימת חבלה במזיד לרכב, עבירה לפי סעיף 413 לחוק; הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, עבירה לפי סעיף 275 לחוק; שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244

לחוק; נהיגה בזמן פסילה, עבירה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: הפקודה); נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף, עבירה לפי סעיף 10(א) לפקודה; וכן נהיגה ללא תעודת ביטוח, עבירה לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

בגין מעשי עבירה אלו, גזר בית המשפט המחוזי על המערער עונשים כדלקמן: 5 שנות מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו; מאסר על-תנאי; פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה למשך 8 שנים; וכן קנס כספי בסך של 10,000 ש"ח.

המערער טוען לזיכוי מהעבירות בהן הורשע לפי חוק העונשין, ולחלופין מבקש מאתנו להקל בעונשו ככל שניתן.

כתב האישום

3. לפי עובדות כתב האישום, ביום 21.6.2022, בסמוך לשעה 15:30, נהג המערער ברכב מסוג סקודה סופרב (להלן: הסקודה) ברחוב אל-רם שבנצרת. בה בעת, במהלכו של סיור משטרי שגרתי באותו הרחוב, הבחין השוטר דימיטרי פודזרסקי (להלן: השוטר דימה) במערער וכרז לו לעצור את רכבו. דא עקא, המערער לא ציית לכריזת השוטר דימה ונמלט, תוך שהוא נוהג באופן פראי ובמהירות גבוהה בניגוד לכיוון התנועה; מבצע פניית פרסה חדה ומסוכנת; ועוקף באופן מסוכן מספר כלי רכב תוך חציית קו הפרדה רצוף.

בהגיעו לכביש הסמוך לתחנת הדלק סונול שביפיע, ובעודו נוסע בניגוד לכיוון התנועה, ניסה המערער לפגוע ברכב המשטרי של השוטר דימה. שוטר זה נאלץ להסיט בצורה חדה את רכבו מהסקודה כדי להימנע מתאונה. בהמשך, רכבים משטריים אחרים החלו לרדוף אחרי המערער, בליווי מסוק משטרי, אך הלה לא שעה להוראותיהם לעצור והמשיך בנסיעתו המסוכנת.

כאשר הגיע למחסום משטרי שהוקם בכיכר שבכניסה ליישוב יפיע, נסע המערער בניגוד לכיוון התנועה בכיכר וגרם להתנגשות חזיתית של רכבו ברכב פרטי מסוג סקודה רומסטר (להלן: הרכב הפרטי שנפגע). תאונה זו, אף היא לא בלמה את השתוללותו חסרת הרסן של המערער: הלה המשיך בנהיגתו הפרועה, בעוד כוחות משטרה ממשיכים במרדף אחריו ללא הועיל.

בשלב מסוים, הצליח השוטר מוחמד שיבלי (להלן: השוטר מוחמד) לעקוף את רכבו של המערער ולחסום את דרכו. בתגובה, ניגח המערער, באמצעות רכבו, את רכבו המשטרי של השוטר מוחמד וגרם נזק לפח הרכב המשטרי. מיד לאחר מכן, ואחרי שתלש המערער את מצלמת רכבו, אשר

תיעדה את מעשיו, יצא המערער מרכבו, ונמלט רגלית. כאשר השיג השוטר מוחמד את המערער ואחז בחולצתו, הצליח המערער להשתחרר מאחיזת השוטר, קפץ מעל חומה גבוהה, והמשיך במנוסתו - עד אשר לבסוף נעצר בידי כוח משטרה אחר שהיה במקום.

מרדף משטרה זה, אשר התנהל במשך כעשרים דקות, לווה בנהיגה פרועה ובהתנהלות עבריינית חמורה מצדו של המערער, אשר סיכן חיי אדם. במהלך המרדף, גרם המערער נזק למספר כלי רכב, ורכבים אחרים נאלצו לסטות לשולי הדרך כדי להימנע מתאונה חזיתית עם רכבו. בעל הרכב הפרטי שנפגע נזקק לטיפול רפואי בעקבות האירוע. כל זאת עשה המערער בזמן שלא היו ברשותו רישיון נהיגה בר-תוקף ופוליסת ביטוח תקפה; וכן חרף היותו פסול מלהחזיק או לקבל רישיון נהיגה.

פסק הדין קמא

4. במענה לכתב האישום, הודה המערער כי ביום ביצוע מעשי העבירה המיוחסים לו הוא נהג ברכב ללא רישיון נהיגה תקף, וללא פוליסת ביטוח, וכן כאשר היה פסול מלנהוג לפי צו שיפוטי. ואולם, המערער כפר בשאר העבירות שיוחסו לו לפי חוק העונשין. הוא טען כי המרדף אחריו לא היה חוקי וכי הוא לא נמלט מהשוטרים, אלא מאדם חמוש אשר רדף אחריו. כמו כן, העלה המערער טענות משפטיות בכל הנוגע להתקיימותם של יסודות העבירות בהן הואשם. המשפט עבר אפוא לשלב ההוכחות.

5. במסגרת פרשת התביעה, נשמעו עדויותיהם של חלק מהשוטרים אשר נטלו חלק במרדף אחר המערער; וכן הוגשו תיעודים ממצלמת הדרך של הרכב בו נהג המערער (להלן: מצלמת הסקודה) וממצלמות הגוף של השוטרים שהשתתפו במרדף. כמו כן, הוגשו דו"חות פעולה של אותם שוטרים. המערער מצדו בחר שלא להעיד, ואף לא להגיש ראיות.

6. אחרי פרשת ההוכחות וסיכומי הצדדים, נתן בית המשפט המחוזי את הכרעת הדין. במסגרתה נקבע כי המערער ביצע את המעשים הפליליים המיוחסים לו בכתב האישום. בית המשפט קבע כי די בסרטון אשר תועד באמצעות מצלמת הסקודה כדי להוכיח, מעבר לספק סביר, את המתואר בכתב האישום. את הכרעת דינו ביסס בית המשפט גם על עדויותיהם של השוטרים שהשתתפו במרדף, אשר נמצאו מהימנות לעילא ולעילא, ועל תיעודי המצלמות שהשוטרים נשאו על גופם. בית המשפט המחוזי קבע כי יש בראיות אלה כדי להוכיח את יסודותיהן של כלל העבירות מושא כתב האישום מעבר לספק סביר.

7. בית המשפט המחוזי דחה גם את טענת המערער שייחסה אי-חוקיות למרדף המשטרתי. נקבע, כי הסיבה שבעטיה הורה השוטר דימה למערער לעצור את רכבו אינה רלבנטית - אחרי שידענו כי

המערער לא ציית להוראת השוטר ובחר להימלט ברכבו תוך נהיגה פרועה ומסוכנת. כמו כן, קבע בית המשפט כי בשלב מסוים ניתן אישור כדין לניהול המרדף על ידי סגן מפקד משטרת נצרת.

8. לבסוף, ציין בית המשפט המחוזי כי הימנעות המערער מלהעיד - בלי שום צידוק או הסבר משכנע מצדו - מחזקת את ראיות המדינה נגדו ואינה מותירה אף צל של ספק באשר לאשמתו במיוחס לו.

9. בבואו לגזור את עונשו של המערער ולקבוע את מתחם העונש ההולם בעניינו, ציין בית המשפט המחוזי כי מעשי העבירה שבוצעו על ידי המערער הסבו פגיעה לשורה של ערכים חברתיים מוגנים: כבוד האדם, זכות האדם לחיים ולשלמות הגוף, זכות המשתמשים בדרך לנסוע בבטחה ובשלום, וכן הסדר הציבורי, שלטון החוק, וכיבוד רשויות האכיפה. בהמשך, עמד בית המשפט על מדיניות הענישה הנוהגת במקרים הדומים לעניינו של המערער, ובמסגרת זו ציין, בין היתר, כי קיימת מגמת החמרה במקרים כאלה כל אימת שהנאשם נמצא מסכן את חייהם של המשתמשים בדרך וקורא תיגר על רשויות האכיפה. בית המשפט נתן את דעתו לנסיבות הקשורות לביצועם של מעשי העבירה, תוך שהוא מציין כי אך כפסע היה בין מעשיו של המערער לבין תוצאה קטלנית. נוכח האמור, החליט בית המשפט המחוזי כי מתחם העונש ההולם בעניינו של המערער נע בין ארבע לבין שבע שנות מאסר לריצוי בפועל (לצד פסילה מלהחזיק רישיון נהיגה למשך תקופה שנעה בין שש לעשר שנים ומאסר מותנה).

10. באשר לקביעת עונשו של המערער בתוך המתחם האמור - בית המשפט המחוזי שקל, כמתחייב, נסיבות שאינן קשורות לביצוע מעשי העבירה. במסגרת זו, זקף בית המשפט לחובתו של המערער את עברו הפלילי המכביד, אשר כולל מספר רב של הרשעות בעבירות מרמה, זיוף, התחזות, אלימות, איומים, שוד, גניבה, חטיפה, הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו, נהיגה בזמן פסילה, ועוד - בגין ריצה המערער תקופות מאסר ממושכות בין כותלי הכלא, כשהארוכה שבהן עמדה על 9 שנים. עוד זקף בית המשפט לחובת המערער את העובדה שלא לקח אחריות על מעשיו, לצד הצורך להטיל על המערער עונש מרתיע. לזכותו של המערער לא נזקפו נסיבות אישיות מקלות, שכן לא הוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו.

11. בהתחשב במכלול הנסיבות, הטיל בית המשפט המחוזי על המערער את העונשים שמניתי לעיל, שעיקרם 5 שנות מאסר לריצוי בפועל.

מכאן הערעור.

טענות הצדדים

12. המערער טוען כי מן הדין לזכותו מהעבירות בהן הורשע. המערער שב וחוזר על גרסתו שנטענה בפני בית המשפט המחוזי, לפיה הוא נסע ברכבו ונמלט מן השוטרים מחמת תחושת איום, אשר נבעה, לטענתו, מהבחנתו באדם חמוש שרדף אחריו. עוד חוזר המערער על טענתו באשר לאי-החוקיות שלדבריו נפלה במרדף המשטרתי אחריו. בהקשר זה, נטען כי השוטר דימה הורה למערער לעצור את רכבו אחרי שהזין במסוף המשטרתי מספר זיהוי של רכב אחר שאינו שייך למערער, ואשר העלה חשד כי הסקודה הוא רכב גנוב. המערער מצביע על סתירות שלכאורה עלו בין תוכן עדויותיהם של השוטרים בפני בית המשפט המחוזי לבין דו"חות הפעולה שאלה מילאו בזמן אמת. לטענת המערער, המדינה לא הצליחה להוכיח מעבר לספק סביר את יסודותיהן העובדתיים והנפשיים של העבירות לפי חוק העונשין אשר יוחסו לו בכתב האישום - וכפועל יוצא מכך, לא היה בסיס להרשעתו. לבסוף, המערער סבור כי העמדתו לדין בגין עבירת הסיכון מהווה אכיפה בררנית - זאת, בהשוואה לנהגים אחרים שנהגו באורח דומה ונגדם לא הוגשו כתבי אישום בגין עבירה זו.

13. לחלופין, המערער טוען כי מן הדין להקל באופן משמעותי בעונש המאסר שהוטל עליו לריצוי בפועל. לטעמו, עונש זה - חמש שנים בין כותלי הכלא - הינו מופרז וחורג ממדיניות הענישה הנהוגה ביחס למקרים דומים.

14. מנגד, סומכת המדינה את ידה על קביעותיו של בית המשפט המחוזי. המדינה מדגישה את האמינות הבלתי מסויגת שייחס בית המשפט לעדויותיהם של השוטרים שהשתתפו במרדף - אשר תאמו באופן מוחלט את התיעודים החזותיים של האירוע מושא כתב האישום. לטענת המדינה, צדק בית המשפט המחוזי כאשר דחה את גרסתו של המערער - זאת, בפרט נוכח בחירת המערער שלא להעיד להגנתו ולא לחשוף את עצמו ואת גרסתו לחקירה נגדית. באשר לחוקיות המרדף, המדינה מאמצת את נימוקיו של בית המשפט המחוזי, תוך שהיא מוסיפה כי המרדף עמד בתנאים הקבועים בנוהל המשטרתי שעניינו מרדף אחרי רכב חשוד. המדינה טוענת כי יסודות העבירות בהן הורשע המערער מתקיימים בעניינו ונלמדים - בין היתר - מנהיגתו הפרועה בכביש ומשאר הנסיבות. לבסוף, המדינה מציינת כי האשמת המערער בעבירת הסיכון תואמת את הוראות הנחיית פרקליט המדינה 2.17 "מדיניות התביעה בהעמדה לדין של נהגים המנהלים מרדף בכביש" (6.11.2006) (להלן: הנחיית פרקליט המדינה). משכך הוא, נטען כי דין טענתו של המערער לעניין האכיפה הבררנית להידחות.

15. באשר לגזר הדין - המדינה טוענת כי עונש המאסר שהושת על המערער הוא עונש ראוי. המדינה מבקשת אפוא מאתנו כי נדחה את הערעור על שני חלקיו.

דין והכרעה

16. הדין עם המדינה: בערעור זה, על כל חלקיו, אין ממש. מן הדין הוא אפוא כי נדחה ערעור זה מבלי לשנות דבר בפסק הדין קמא; וכך אציע לחברותי לעשות מהנימוקים שאפרט להלן.

ערעור על ההרשעה

17. האירוע מושא פסק הדין קמא הוסרט באמצעות מצלמת רכבו של המערער, וכן באמצעות מצלמות גוף של השוטרים אשר השתתפו במרדף. אחרי שעין בסרטונים שתועדו באותן מצלמות ושמע את עדויותיהם של השוטרים - אשר תאמו את התיעודים - בית המשפט המחוזי קבע כי המערער סיכן חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה; גרם חבלה לרכב במזיד; שיבש הליכי משפט; וכן הפריע לשוטרים בשעת מילוי תפקידם.

18. כפי שצוין בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, עיון בתיעוד של מצלמת הסקודה מעלה כי לפני תחילתו של האירוע מושא כתב האישום המערער נסע ברכבו ברחובות העיר נצרת, במהירות נמוכה, ללא יעד נסיעה ברור. בשלב מסוים, עצר המערער את רכבו פעמיים כדי לרכוש מוצרים ממכולת, ואחר כך שב לרכבו והמשיך בנסיעתו. אלא מאי: משהשמיע השוטר דימה קריאה לעברו של המערער באמצעות מערכת הכריזה והורה לו לעצור את רכבו, חלה תפנית חדה בהתנהלותו של המערער: הלה האיץ את מהירות נסיעתו; עקף באופן מסוכן כלי רכב אחרים; ואף פנה לנהגים בצדי הדרך בבקשה כי יסייעו לו בחסימת דרכן של ניידות המשטרה. עוד עולה מהסרטון כי במהלך המרדף, שוחח המערער עם רעייתו ועם אנשים נוספים בטלפון תוך שהוא חוזר שוב ושוב על כך שמספר ניידות "סוגרות עליו".

19. המשך התיעוד של מצלמת הסקודה ממחיש היטב את חומרת התנהלותו של המערער, אשר כללה נסיעה במהירות מופרזת בניגוד לכיוון התנועה ותוך חציית קו הפרדה רצוף. נהיגה פראית זו, אילצה נהגים אחרים להסיט את רכביהם לשולי הדרך כדי להימנע מהתנגשות חזיתית עם הסקודה. כאשר התקרב המערער למחסום המשטרתי שהוקם בכיכר שבכניסה ליישוב יפיע, לא חדל המערער ממנוסתו: הוא נכנס לכיכר בניגוד לכיוון התנועה, התנגש חזיתית ברכב הפרטי שנפגע, והמשיך בהימלטותו מהשוטרים עד שדרכו נחסמה על ידי השוטר מוחמד. בשלב זה, נצפתה ידו של המערער תולשת את מצלמת רכבו - אשר אותרה לאחר מכן בסמוך למקום בו נעצר המערער.

20. כאמור, בקביעותי העובדתיות, הסתמך בית המשפט המחוזי על השילוב בין התיעודים החזותיים של מצלמת הסקודה ומצלמות הגוף של השוטרים שהשתתפו במרדף, וכן על עדויותיהם של השוטרים - אשר נמצאו אמינות, יציבות, ונקיות מסתירות מהותיות. בממצאים ברורים ומבוררים אלו אין שום עילה להתערב (ראו, מני רבים: פ"פ 662/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 11 והאסמכתאות שם ((6.4.2021)).

21. המערער טוען כי אף בהתקיים עובדות כתב האישום, המדינה לא הצליחה להוכיח את היסודות העובדתיים והנפשיים אשר נדרשים להתהוות העבירות לפי חוק העונשין בהן הוא הורשע.

22. כפי שאראה להלן, טענה זו של המערער מופרכת מן היסוד.

סיכון חיי אנשים במזיד בנתיב תחבורה

23. סעיף 332(2) לחוק העונשין קובע כהאי ליסנא:

"העושה אחת מאלה, בכוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו, דינו - מאסר עשרים שנים:

(2) מטפל בנתיב תחבורה או כלי תחבורה, או בכל דבר שעליהם או בקרבנם, בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החפשי והבטוח של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים..."

24. עסקינן בעבירה התנהגותית הכוללת יסוד נפשי של "כוונה לפגוע בנוסע בנתיב תחבורה או כלי תחבורה או לסכן את בטיחותו". זאת, מבלי שתידרש פגיעה בפועל לצורך התגבשות העבירה. בהיבט העובדתי, המערער נהג במהירות מופרזת נגד כיוון התנועה; נמצא פוגע בכלי רכבים שונים; מאלץ נהגים אחרים לסטות אל שולי הדרך כדי להימנע מהתנגשות עמו; וכן חוצה מספר פעמים קו הפרדה רצוף. ברי הוא, אפוא, כי המערער אכן נהג "בדרך שיש בה כדי לפגוע בשימוש החופשי של נתיב התחבורה או כלי התחבורה או בבטיחותו של נוסע כאמור או כדי לסכן את השימוש או הבטיחות האמורים". באשר ליסוד הנפשי: המערער החל לנהוג בפראות אחרי ששמע את כריזת השוטר דימה שהורה לו לעצור את רכבו; שוחח תוך כדי המרדף עם רעייתו ואנשים נוספים, תוך שהוא אומר להם כי "ניידות סוגרות עליו"; המשיך בבריחתו אף לאחר שהתנגש בכלי רכב שונים; ותלש לבסוף את מצלמת רכבו אשר תיעדה את האירוע. כל זה מוכיח כי המערער היה מודע היטב להתנהגותו המסוכנת ולנסיבות שאפפו אותה. זאת ועוד: ברי הוא שהמערער צפה - אם לא באופן ודאי, לפחות כאפשרות קרובה לוודאי - שנהיגתו מסכנת את חייהם של יתר משתמשי הדרך. מסקנה זו מקבלת חיזוק משמעותי מניסיונו של המערער להעלים את "ראיית הזהב" אשר מוכיחה את מעשיו ואת טיבם: מצלמת הסקודה, שכאמור פעלה בזמן האירוע; ולזאת, מתווספת הימנעותו ממסירת עדותו, שאף היא מחזקת את ראיות התביעה, כאמור בסעיף 162(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן: חסד"פ).

25. אוסיף כי החיזוק האחרון הוא חיזוק משמעותי, שכן קיומה או היעדרה של הכוונה המיוחדת, המיוחסת למערער, נמצאים בידיעתו המיוחדת (ראו: ע"פ 127/50 וינטר נ' היועץ המשפטי לממשלת ישראל, פ"ד ה' 973, 964 (1950); וכן ע"פ 7392/06 אבו סאלח נ' מדינת ישראל, פסקה 56 והאסמכתאות שם (28.6.2010)). כוונה זו הוכחה אפוא מעבר לספק סביר. למעשה, היא הוכחה אף מעבר לכך כאשר מצרפים לבניין ההרשעה את ההלכה לפיה אדם מוחזק כמי שצופה את התוצאות הטבעיות של מעשיו, ואת החלתה על עבירת הסיכון (ראו: ע"פ 217/04 אלקורעאן נ' מדינת ישראל, פסקה 11 לפסק דינו של הנשיא א' ברק (29.6.2005) (להלן: עניין אלקורעאן)).

26. טענתו החלופית של המערער, לפיה יש להמיר את הרשעתו בעבירת הסיכון לעבירה לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, שעניינה מעשי פזיזות ורשלנות, אף היא תלויה על בלימה. ההבחנה בין שתי העבירות הללו ברורה וידועה זה מכבר:

"עבירות העוסקות בנהיגה בדרך נמהרת או רשלנית (כדוגמת סעיף 338 לחוק העונשין) מטפלות בנהג הסביר, הממוצע, שבשל נסיבות שונות מבצע עבירה בזמן נהיגה. עבירה לפי סעיף 332(2) לעומת זאת, מטפלת בנהג שאינו 'תמים'. היא מתמקדת בנהג שידע על הפסול בהתנהגותו, ולמרות כן לקח סיכון ביודעין לפגיעה באנשים חפים מפשע, אשר צפויים להינזק כתוצאה מנהיגתו הפרועה." (עניין אלקורעאן, בפס' 13 לפסק דינו של הנשיא א' ברק).

המערער לא היה נהג "תמים" ששגה. הוא פעל מתוך כוונה פלילית מוכחת, בהיותו מודע להתנהגותו הפרועה ולסכנה אשר נשקפה ממנה לנהגים ולעוברי אורח. אין אפוא כל בסיס להמרת הרשעתו בעבירת הסיכון להרשעה בעבירה אחרת שחומרתה פחותה.

27. גם טענתו של המערער בדבר אכיפה בררנית היא חסרת בסיס. בידי רשויות התביעה שיקול דעת רחב בהעמדה לדין, ועל כן על כתפיו של הטוען לאכיפה בררנית מוטל נטל כבד (ראו: ע"פ 8057/16 שטרימר נ' מדינת ישראל, פסקה 24 והאסמכתאות שם (9.8.2017); וכן ע"פ 8204/14 זלום נ' מדינת ישראל, פסקאות 23-24 (15.4.2015)). המערער לא הביא ולו ראשית ראיה שיש בה כדי להוכיח אכיפה בררנית. יתרה מכך: אדם שמעשיו כללו נהיגה פרועה אשר עולה כדי עבירת הסיכון - לצד עבירות נוספות, וביניהן הפרעה לשוטר במילוי תפקידו - בזמן שעברו רווי בעבירות בנות-עונשין חמורות, אינו יכול להלין על הגשת כתב אישום נגדו. אי-הגשת כתב אישום חמור נגד אדם כזה היא בגדר מחדל.

28. מעבר לנדרש, אוסיף ואציין כי בהתאם להנחיית פרקליט המדינה, העמדה לדין בגין עבירת הסיכון אמורה להיעשות בהתקיימם של שני תנאים: האחד, כי הנאשם היה מודע לנהיגתו הפרועה; והשני, כי

הנאשם התנגש בכלי רכב אחר או כי נהיגתו היתה פרועה באופן קיצוני במיוחד ויצרה מעצם טבעה סיכון ממשי לחיי אדם. בענייננו: לאור התנהלותו הפרועה של המערער, אשר באה לידי ביטוי לכל אורך מסלול הימלטותו כמפורט לעיל, ואשר גרמה נזק לרכבים אחרים ואף הובילה לפציעתו של אדם - ברי הוא כי החלטת המדינה לייחס לו את עבירת הסיכון עולה בקנה אחד עם הנחייתו של פרקליט המדינה. בנסיבות אלו, בהן קיימת מדיניות אכיפה מוצהרת אצל רשות האכיפה, והרשות פועלת בהתאם לאותה מדיניות, הטוען לאכיפה בררנית נדרש להראות "חריגה שיטתית ולאורך זמן ממדיניות האכיפה של הרשות" (ראו: ע"פ 3507/19 בורקאן נ' מדינת ישראל, פסקה 14 לפסק דינו של השופט ג' קרא (3.12.2020)). במקרה דנן, אחרי שידענו כי המערער לא הביא בדל של ראיה להוכחת חריגה כאמור - לא נותר לנו אלא לדחות את טענתו בדבר אכיפה בררנית בשתי ידיים.

גרימת חבלה במזיד לרכב

29. סעיף 413 לחוק העונשין קובע כדלקמן:

"ההורס או פוגע במזיד ברכב או בחלק ממנו, דינו - מאסר חמש שנים".

עסקינן בעבירת תוצאה שדורשת פגיעה ברכב, בחלק ממנו, או הריסתו. היסוד הנפשי הנדרש להתהוות העבירה כאן הוא "במזיד". מונח זה מוגדר בסעיף 90א(1) לחוק כדלהלן:

"'זדון' או 'מזיד' - יהיה היסוד הנפשי הדרוש להתהוות העבירה - מודעות כאמור בסעיף 20(א) רישה, ולענין תוצאת המעשה הנמנית עם פרטי העבירה - גם פיזיות...".

התנגשות הסקודה, בה נהג המערער, בניידת המשטרתית וברכב הפרטי שנפגע לא באה לעולם כתוצאה מתאונת דרכים תמימה. התנגשות זו נבעה מנהיגה פרועה ומסוכנת, בניגוד לכיוון התנועה, תוך חציית קו הפרדה רצוף, ונסיעה במהירות גבוהה. ממכלול הנסיבות עולה כי המערער היה מודע לנהיגתו הפרועה ולאפשרות גרימת נזק לרכבים כתוצאה ממנה. לכל הפחות, חזקה על המערער שהיה מודע לתוצאה טבעית זו של מעשיו (ראו: ע"פ 2211/21 בדארנה נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (14.7.2022); וכן ע"פ 955/20 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 31 והאסמכתאות שם (30.9.2021)), והמערער - בבחרו שלא להעיד להגנתו - כלל לא ניסה להתמודד עם חזקה זו על ידי העלאת ספק סביר. חזקה זו היתה אפוא לחלוטה (ראו: ע"פ 9308/12 עיסא נ' מדינת ישראל, פסקה 83 (30.7.2015)).

בדין אפוא הורשע המערער בגרימת חבלה לרכב במזיד.

עמוד 9

הפרעה לשוטר בשעת מילוי תפקידו

30. סעיף 275 לחוק העונשין קובע בזו הלשון:

"העושה מעשה בכוונה להפריע לשוטר כשהוא ממלא תפקידו כחוק או להכשילו בכך, או להפריע לאדם אחר או להכשילו מלעזור לשוטר, דינו - מאסר עד שלוש שנים ולא פחות משבועיים ימים".

המערער טוען כי הוא התכוון להימלט מהשוטרים אך לא להכשילם במילוי תפקידם. דא עקא, סירוב המערער לעצור חרף כריזתם המפורשת של השוטרים; בריחתו לאורך עשרות קילומטרים; והימלטותו מאחיזת השוטר מוחמד - כל אלה מצביעים על מעשה שנעשה בכוונה ברורה להכשיל את השוטרים ולמנוע מהם למלא את תפקידם כחוק. זאת, תוך זלזול מובהק בסמכותם של השוטרים ובחובתו של כל אזרח להישמע אחר הוראותיהם החוקיות. זוהי המסקנה המתבקשת ואין בלתי.

שיבוש מהלכי משפט

31. סעיף 244 לחוק העונשין קובע לאמור:

"העושה דבר בכוונה למנוע או להכשיל הליך שיפוטי או להביא לידי עיוות דין, בין בסיכול הזמנתו של עד, בין בהעלמת ראיות ובין בדרך אחרת, דינו - מאסר שלוש שנים; לענין זה, "הליך שיפוטי" - לרבות חקירה פלילית והוצאה לפועל של הוראת בית משפט".

עסקינן בעבירת התנהגות בעלת יסוד נפשי של "מטרה", מבלי שהתביעה נדרשת להוכיח כי הנאשם השפיע בפועל על ההליך השיפוטי (ראו: ע"פ 8721/04 אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקה 21 לפסק דינה של השופטת א' פרוקצ'יה והאסמכתאות שם (17.6.2007)). כמפורט בעובדות כתב האישום - שהוכחו, כאמור, מעבר לספק סביר - לקראת סופו של המרדף תלש המערער את מצלמת הסקודה אשר תיעדה את מעשי העבירה שביצע, והשליכה במקום הסמוך למקום מעצרו. מעשה זה מקיים את היסוד העובדתי של "שיבוש מהלכי משפט". באשר ליסוד הנפשי של העבירה - התביעה נדרשת להוכיח שלנאשם היתה כוונה מיוחדת לפגוע בהליך משפטי. כוונה זו, משמעה "שאיפה לפגוע בקיומו של ההליך השיפוטי ("למנוע"), השאיפה לפגוע במטרתו או בעצם התנהלותו של ההליך השיפוטי ("להכשיל") או השאיפה לפגוע במהותו או בתוצאתו של ההליך השיפוטי ("להביא לידי עיוות דין")" (ראו: רע"פ 7153/99 אלגד נ' מדינת ישראל, פ"ד נה(5) 729, 745 (2001)). כמו כן, כוונת השיבוש יכולה להילמד מתוך מכלול הנסיבות אשר אופפות את המקרה הקונקרטי (ראו: ע"פ 867/85 מחרבי נ' מדינת ישראל, פ"ד מב(2) 810, 802 (1988)).

32. ברי הוא, כי כוונה מיוחדת זו מתקיימת במקרה שבפנינו. כוונה זו נלמדת בבירור ממעשה השיבוש גופו: תלישת המצלמה, המתעדת את מעשי העבירה של המערער, וניסיונו להעלימה מצביעים בבירור על כוונתו להכשיל חקירה פלילית שממשמשת ובאה. אם היתה לו, למערער, כוונה אחרת - דבר שקשה עד-מאד להעלות על הדעת - היה עליו להעיד עליה ולא לאחוז בזכות השתיקה. זאת, בפרט כאשר הימנעותו מלהעיד מחזקת את צבר הראיות שמפלילות אותו ומוסיפה למשקלן (ראו: סעיף 162(א) לחסד"פ; ע"פ 556/80 עלי נ' מדינת ישראל, פ"ד לז(3) 169, 185 (1983); וכן רע"פ 4142/04 מילשטיין נ' התובע הצבאי הראשי, פ"ד סב(1) 378, 407-410 (2006)).

33. עינינו הרואות כי כל יסודותיהן של העבירות בהן הורשע המערער, ללא יוצא מן הכלל, הוכחו מעבר לספק סביר.

חוקיות המרדף

34. בערעור שלפנינו, חזר המערער על טענתו בדבר אי-חוקיות המרדף, אשר הועלתה על ידו בפני בית המשפט המחוזי, ונדחתה. לדברי המערער, לא היתה הצדקה למרדף אחריו, בו פתחו השוטרים. זאת, מכיוון שמספר הזיהוי שהזין השוטר דימה במסוף המשטרתי היה מספר של רכב גנוב, ולא מספר רכבו של המערער. הווה אומר: לעמדתו של המערער, השוטר דימה לא אמור היה להורות לו לעצור את רכבו.

35. דא עקא, השוטר דימה הורה למערער לעצור את רכבו, והמערער חייב היה להיענות להוראה כאמור, הגם שיסודה בשגגה. זאת, מאחר שהוראה זו, בהינתן המידע על בסיסה היא ניתנה, בתום-לב גמור, היתה חוקית ומתחייבת מכוח תפקידו וסמכותו של השוטר. המערער לא נענה להוראה. חלף זאת, הוא הפגין זלזול בוטה בה ובשאר הוראות השוטרים אשר באו בעקבות הימלטותו. ברי הוא, כי למערער לא עמדה הזכות לפתוח במנוסה פרועה גם אם הוא סבר בכנות שלהוראת השוטר לעצור את רכבו לא היתה עילה (ראו: ע"פ 2100/06 מדינת ישראל נ' אבולקיען, פסקה 4 (7.6.2006)). ודוק: תוקפה של הוראת שוטר לעצור רכב אינה מוגבלת למקרים בהם עולה חשד לביצוע עבירת תנועה מסוימת. הוראה כאמור מחייבת את הנהג גם כאשר היא ניתנת לצורך בדיקת רישיונות, מסמכים נלווים, או את תקינותו של הרכב (ראו: ע"פ 4882/06 טרטורה נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (24.5.2007)).

36. לאור כל האמור לעיל, אציע לחברותיי לדחות את הערעור על הכרעת הדין.

ערעור על גזר הדין

37. בידוע הוא כי אין זה מדרכה של ערכאת הערעור להתערב בעונש אשר נקבע, כפי שנקבע, על ידי הערכאה הדיונית. התערבות זו מתאפשרת אך ורק כאשר העונש שנקבע על ידי הערכאה הדיונית סוטה במידה ניכרת ממדיניות הענישה הנוהגת או כאשר עולה כי נפלה טעות מהותית בגזר הדין (ראו, מני רבים: ע"פ 1846/13 עמאש נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (1.12.2013); ע"פ 3091/08 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009); ע"פ 9097/05 מדינת ישראל נ' ורשילובסקי, פסקה 8 לפסק דינו של השופט א' גרוניס (3.7.2006); וכן ע"פ 4225/23 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.2.2024)).

38. המקרה דנן אינו נמנה על אותם מקרים חריגים המצדיקים את התערבותנו.

39. בית משפט זה קבע, מספר רב של פעמים, כי מדיניות הענישה ביחס לעבירות שכוללות בתוכן נהיגה פרועה - אשר מעמידה בסכנה ממשית את שלומם ואת ביטחונם של משתמשי הדרך - היא אפס סובלנות (ראו: ע"פ 1925/14 עלוש נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (8.2.2015); וכן ע"פ 1641/13 סביח נ' מדינת ישראל, פסקה 18 (31.12.2014)). בהתאם לכך, נקבע כי -

"המציאות היומיומית בכבישים אינה בטוחה מטבעה, ועל כן יש להחמיר עם אלו המעלים את רמת הסיכון בה באופן משמעותי. דברים אלו נכונים אף ביתר שאת בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, תוך התעלמות מהוראות השוטרים לעצור, לגביהן נקבע כי נדרשת ענישה משמעותית ומרתיעה" (ע"פ 5626/14 לנקין נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (2.8.2015)).

40. בענייננו-שלנו, דברים אלו חלים ביתר שאת. המערער נהג בפראות במשך כעשרים דקות, לא שעה להוראות השוטרים שדלקו אחריו, נהג בנתיב הנגדי, פגע ברכב פרטי, ולא חדל מבריחתו אף לאחר שהתנגש בניידת משטרתית ונאלץ לעזוב את רכבו ולהימלט רגלית מהמשטרה. כל זאת, כאמור, כשאין בידו רישיון נהיגה. ואם לא די בכך, המערער נושא על גבו מטען כבד של הרשעות קודמות, ונראה שעונשי מאסר שריצה לא הרגיעוהו.

41. בשים לב לכל אלה, מאסר בפועל לתקופה של חמש שנים בהחלט הולם את נסיבות המקרה ואינו מחמיר עם המערער כלל ועיקר. כמו הערעור על ההרשעה, ערעורו של המערער על עונש זה דינו להידחות. דומני כי לא אטעה אם אומר כי לשני הערעורים לא היה מקום מלכתחילה.

סוף דבר

42. אשר על כן, אם דעתי תישמע, נדחה את הערעור שלפנינו על כל רכיביו.

עמוד 12

כל הזכויות שמורות לאתר פסקי דין - verdicts.co.il ©

אלכס שטיין
שופט

השופטת דפנה ברק-ארז:

אני מסכימה.

דפנה ברק-ארז
שופטת

השופטת יעל וילנר:

אני מסכימה.

יעל וילנר
שופטת

הוחלט פה-אחד לדחות את הערעור, כאמור בפסק דינו של השופט א' שטיין.

ניתן היום, כ"ו סיוון תשפ"ה (22 יוני 2025).

אלכס שטיין
שופט

יעל וילנר
שופטת

דפנה ברק-ארז
שופטת